

Taula de debat: VIURE LA VIDA EN “ROL”: FAMÍLIA, ESCOLA, EMPRESA, SOCIETAT

Consultor referent:

Joan Roma

Consultors:

Lluís Albaigés (coordinador del grup de treball)

Marcel Cirera

Albert Sòria

Recolzament tècnic:

Xavier Bas

Tasca fonamental:

Explorar en aquest sistema de treball (utilitzant l'experiència compartida) els espais fronterers entre l'individu i el col·lectiu.

Procés:

Presentació: 15 minuts.

Treball en taller: 75 minuts.

Reflexió final: 15 minuts.

Ambientació:

Passi automatitzat de diapositives amb dos projectors. Sala en penombra per a la visualització. Cadires desordenades a l'abast dels participants.

Nombre d'assistents.

Uns cinquanta participants a més dels quatre consultors i el col·laborador tècnic.

Presentació

El consultor referent proposa la tasca fonamental i la metodologia de treball. Cadascun dels consultors es presenta. Es proposen conceptes-clau relatius al treball, elaborats prèviament pel grup organitzador i el de treball.

Idees clau de la Presentació:

1. Les Xarxes semblen negar les fronteres. Identificar i validar els límits és imprescindible per a la vida.
2. Les xarxes se situen entre l'individu i la col·lectivitat com a ficció generadora de pensament i de contenció.

3. Els rols se situen en la frontera entre l'individu i la col·lectivitat... De vegades no en som conscients...
4. Cada membre d'una organització opera en relació a un conjunt de fantasies sobre el sistema.
5. La transformació de les organitzacions esdevé a partir de la transformació dels rols.
6. La ficció de les identitats individuals ens oculta la força de la col·lectivitat.
7. Prendre consciència de les representacions mentals que ens fan actuar dins els sistemes és essencial per a reconstruir identitats creatives i no alienades.

Elements clau de la sessió de taller:

- Els participants arriben gradualment i amb retard de manera que la majoria s'incorpora al grup amb una informació parcial sobre la tasca i la metodologia de treball.
- Els participants es van acumulant a prop de la porta i deixant un espai al mig on s'evidencien cinc cadires buides (mateix nombre que els organitzadors de la sessió).
- Sorgeixen algunes intervencions que donen significació a la fantasia subjacent i altres propostes invaliden la significació tractant en termes concrets els objectes. (una cadira només és una cadira).
- Destaca un sentiment d'incomoditat i defensa passiva, d'inhibició tensa en el grup davant la proposta dels organitzadors de fer un taller en què els participants poden, lliurement, associar i auto-observar el propi rol. S'actua amb molta cautela a l'hora d'intervenir...
- El grup interpreta que els únics rols definits són els que han estat assignats per l'organització i té moltes dificultats per assumir i conscienciar els propis rols, establint un prejudici castrador en relació als organitzadors-autoritats.
- Destaca la por a manifestar-se, a identificar-se i a explicitar el desig.
- Hi ha un moment de la sessió en què tot gira al voltant dels estrangers, que són els que prenen la paraula... potser, en la mesura en què estan més alertes a la novetat d'assumir un rol encara no definit per ningú. (d'alguna manera, tots som estrangers per a la tasca del grup i per a la identificació de rols en els sistemes pels quals transitem al llarg de la vida).
- Alguna persona pretén identificar verbalment els consultors criticant la seva (aparent) passivitat (i negant implícitament la possibilitat del grup de

delimitar per observació, o pel record del moment de la presentació, els seus rols).

- Alguna persona adopta una actitud de seducció i de queixa. De seducció envers el grup i el referent i d'acusació a la desvitalització promoguda pels organitzadors i secundada pels participants (proposa de fer un ball).
- S'estableix una queixa sobre l'ambient aparent de desmantellament que es viu en el grup (recordant una obra de teatre en què es desmuntava l'escenari quan entrava el públic) amb una competència velada del que parla en relació al líder formal.
- Alguna persona proposa fer una compareixença rotatòria a la cadira central per a poder manifestar-se i inquirir els consultors. Ell ho fa, però és ràpidament foragitat per un altre membre del grup. Després d'això, ningú més ocupa la cadira en tota la sessió.
- Es fa referència a la incomunicació del grup (ho fa el col·laborador tècnic, expert en comunicació) i destaca la paràlisi del grup respecte l'ús de les associacions. Algú encén el llum impedit la visió de les diapositives, acte que ataca directament, però sense oposició, el plantejament inicial dels organitzadors (cap membre del grup s'hi oposa).
- Algú comenta que les diapositives són les mateixes als dos aparells i el grup no es manifesta en desacord tot i l'evidència que cada aparell en projecta de diferents.
- Es manifesta desesperació i inquietud davant el pas del temps i la finalització de l'experiència sense un sentiment de comprensió racional tranquil·litzador.

Idees clau del debat (espai de reflexió final).

- Els consultors no han assolit l'expectativa depenent del grup.
- La sessió ha impactat els participants emocionalment i ningú ha abandonat la sessió, malgrat l'elevada tensió.
- L'expressió dels desitjos ha estat molt dificultada.
- Els participants, tot i estar legitimats per a fer-ho, no s'han sentit lliures per viure i exercir els seus rols dins el sistema i no han pogut prendre gaire consciència dels que els han exercit.

Valoració de la sessió.

- Els participants empenyien els consultors a jugar un rol de facilitadors.

- En les condicions en què s'ha desenvolupat la sessió, els consultors han insinuat elements de les fantasies subjacents aptes per a ser observats, però no s'ha conceptualitzat el rol que jugava cadascun dels participants, de manera que ha resultat una experiència d'alta tensió emocional.
- Els participants han sigut molt actius en la seva expressivitat i probablement han intuït de què anava el joc, però es mantenien més en una posició d'observadors i intentant interpretar els altres, que no pas en una altra que propiciés sentir el que els passava en primera persona. Potser, unes defenses pròpies de terapeutes.
- El coneixement que es pot extreure d'un taller d'estudi dels rols atribuïts i dels rols jugats, les dramàtiques que se'n deriven i els conflictes inconscients que es donen en els grups de treball, poden paraitzar el treball interdisciplinari.

Propostes de futur.

- Un taller experiencial com el que s'ha plantejat necessita més temps per a la seva realització del que s'ha disposat.
- Els organitzadors valoren que l'experiència viscuda dels rols, elaborada en un taller d'aquestes característiques, és útil per a una millora en el clima dels equips de treball. L'estudi de "l'aquí i l'ara" és essencial per a comprendre l'allà (els condicionaments inconscients) de la nostra activitat.
- Es proposa l'organització d'una Jornada específica per a l'estudi dels rols en els equips assistencials promocionada per la Fundació CCSM.